

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΤΑΜΑΣΟΥ ΚΑΙ ΟΡΕΙΝΗΣ

ΤΜΗΜΑ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ (Ιωάν. ιζ' 1-13) 20 Μαΐου 2018

Η έκτη Κυριακή από του Πάσχα είναι αφιερωμένη στους Πατέρες, που πήραν μέρος στην Α' Οικουμενική Σύνοδο της Νίκαιας. Οι Πατέρες αυτοί, 318 συνολικά, συνήλθαν το έτος 325, μετά από πρόσκληση του αγίου αυτοκράτορα Κωνσταντίνου του Μεγάλου και διατύπωσαν την ορθόδοξη διδασκαλία για τη θεότητα του Χριστού, κάτι που αμφισβητούσε ο αιρεσιάρχης Άρειος από την Αλεξάνδρεια. Οι Πατέρες αυτοί, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται μεγάλοι άγιοι όπως ο Σπυρίδων, ο Νικόλαος, ο Αθανάσιος, ο Αλέξανδρος και ο Αχίλλειος, τιμώνται από την Εκκλησία, ξεχωριστά σε καθιερωμένη ημερομηνία ο καθένας. Ωστόσο, κρίθηκε σκόπιμη η καθιέρωση και ιδιαίτερης ημέρας μνήμης όλων μαζί και υπόμνησης του γεγονότος, με το οποίο συνδέονται τα ονόματά τους.

Η σύγκληση, το θέμα και οι εργασίες της Α' Οικουμενικής Συνόδου φαίνονται, κατ' αρχή, να μην έχουν άμεση σχέση προς το πνεύμα και τα εορταζόμενα γεγονότα της περιόδου του Πεντηκοσταρίου. Άλλωστε, από την Ανάσταση του Κυρίου μέχρι τη Σύνοδο της Νίκαιας είχαν μεσολαβήσει τρεις περίπου αιώνες. Δεν πρέπει, ωστόσο, να αγνοούμε ότι η καθιέρωση του εορτασμού του Πάσχα, κατά την Κυριακή μετά από την πανσέληνο της εαρινής ισημερίας, αποφασίστηκε στη Σύνοδο αυτή. Ο κύριος όμως λόγος, για τον οποίο η συγκεκριμένη Κυριακή αφιερώθηκε στους 318 Αγίους Πατέρες είναι θεολογικός.

Η Ανάσταση του Χριστού σηματοδοτεί τη νίκη κατά του θανάτου και επομένως τη δυνατότητα της σωτηρίας μας. Η πραγματοποίηση, όμως, αυτού του στόχου δεν γίνεται αναγκαστικά, αλλά ελεύθερα και συνειδητά με την αποδοχή του Χριστού ως Σωτήρα και την ένωση μαζί Του μέσα στην Εκκλησία. Και θεμέλιο

της Εκκλησίας, αρχή και κέντρο του κηρύγματος των Αποστόλων και ελπίδα και προσδοκία των πιστών είναι η Ανάσταση. Η προσφορά των Πατέρων της Α' Οικουμενικής Συνόδου προς αυτή την κατεύθυνση βρίσκεται, βασικά, στο γεγονός ότι διατύπωσαν ορθόδοξα και κατέγραψαν στο Σύμβολο της Πίστεως την αλήθεια ότι Αυτός που αναστήθηκε δεν είναι κάποιο κτίσμα του Θεού, αλλά ο μονογενής Υιός Του, ο ομοούσιος με τον Πατέρα. Θεός, δηλαδή, αληθινός, Δημιουργός και Σωτήρας, Κύριος της ζωής και του θανάτου. Αυτή ακριβώς η αλήθεια προβάλλεται μέσα και από το ευαγγελικό ανάγνωσμα που ακούσαμε σήμερα.

Η περικοπή από το κατά Ιωάννη ιερό ευαγγέλιο, που διαβάστηκε σήμερα, αποτελεί τμήμα της αρχιερατικής προσευχής του Κυρίου. Η προσευχή αυτή, όπως και άλλες, περιέχει εκείνα τα στοιχεία, που αναδεικνύουν τη σχέση του Υιού με τον Πατέρα. Το κείμενο αυτό, επομένως, καθώς και άλλα αγιογραφικά αποσπάσματα με παρόμοιο περιεχόμενο, αποτέλεσαν τη βάση για τη σύνταξη του Συμβόλου της Πίστεως, του οποίου επτά από τα δώδεκα άρθρα γράφτηκαν στη Σύνοδο της Νίκαιας. Ωστόσο, τα ίδια αυτά χωρία παρερμηνεύτηκαν και εξακολουθούν να παρερμηνεύονται από διάφορους αιρετικούς, οι οποίοι απορρίπτουν τη θεότητα του Χριστού και την ομοουσιότητά του με τον Θεό Πατέρα, επειδή, κατά τη άποψή τους, το γεγονός ότι απευθύνεται προς τον Θεό μέσω της προσευχής, υποδηλώνει κατωτερότητα και εξάρτηση από Αυτόν.

Λίγο μετά από τον τελευταίο αποχαιρετισμό των μαθητών στον Μυστικό Δείπνο και λίγο πριν από τη σύλληψή Του στον κήπο της Γεθημανή, ο Χριστός, όντως, προσεύχεται για τον Εαυτό Του, για τους μαθητές Του και για την Εκκλησία. Με τον τρόπο αυτό και μέσα από την αναφορά Του στον Πατέρα τονίζει την ανάγκη της προσευχής και τις ωφέλειες που απορρέουν από αυτήν.

Ταυτόχρονα αναδεικνύει και τη θεανδρική Του υπόσταση, την τέλεια δηλαδή θεϊκή και την τέλεια ανθρώπινη φύση Του.

Σε μερικές ώρες ο Θεάνθρωπος θα φανεί στα μάτια των Ιουδαίων ως αδύναμος, ηττημένος και στερημένος από κάθε δόξα. Παρακαλεί λοιπόν τον Πατέρα να Τον δοξάσει. Γνωρίζει ότι η ώρα της θυσίας Του έφτασε και ότι η αποστολή Του στη γη ολοκληρώνεται. Η δόξα του Υιού ως ανθρώπου, με τη νίκη κατά του θανάτου, θα είναι και δόξα του Πατέρα. Γιατί με την Ανάσταση οι άνθρωποι θα γνωρίσουν και θα ομολογήσουν τον μόνο αληθινό Θεό κι' αυτό θα γίνει μέσα από την παρουσία του απεσταλμένου Του στη γη. Κι' αυτή η γνώση, με τη σειρά της, ως συνειδητή αποδοχή του Χριστού, ισοδυναμεί με απόκτηση της αιώνιας ζωής.

Ο Ιησούς ζητεί να δοξασθεί και ως άνθρωπος, γιατί αυτός ήταν εξ αρχής ο σκοπός της ενανθρώπησής Του. Να σώσει την ανθρώπινη φύση, να τη δοξάσει και να την ανυψώσει στον ουρανό. Όταν λοιπόν παρακαλεί τον Πατέρα για να λάβει τη δόξα, που είχε ήδη πριν από τη δημιουργία του κόσμου, αυτό ακριβώς εννοεί. Πως ο Ίδιος θα αναχωρήσει από τον κόσμο, αλλά θα μείνουν εκείνοι, που του είχε εμπιστευθεί ο Πατέρας Του, όταν Τον απέστειλε στη γη. Αυτοί, δηλαδή οι Απόστολοι και οι άλλοι πιστοί, θα ξεκινήσουν το έργο της ιεραποστολής, αντλώντας δύναμη από την εμπειρία της δόξας του Κυρίου, που θα γευτούν κατά την Ανάσταση και Ανάληψή Του.

Ο ιδρυτής της Εκκλησίας θα βρίσκεται για ελάχιστο χρόνο ακόμη με τους μαθητές Του. Θέλει να τους ενισχύσει, για να μη σκανδαλιστούν από όσα θα ακολουθήσουν και παράλληλα να τους βεβαιώσει ότι η προστασία, που απολάμβαναν ενόσω Αυτός ήταν μαζί τους, θα συνεχιστεί. Επιθυμεί, ακόμη, να έχουν οι μαθητές Του χαρά μέσα στις μεγάλες θλίψεις που τους αναμένουν. Τέτοια χαρά, όπως αυτήν που αισθάνεται ο Ίδιος, επειδή θα επιστρέψει στον

Πατέρα Του και παρά το ό,τι αυτό θα συμβεί μετά από ατιμωτικό και φρικτό θάνατο στον σταυρό. Τέτοια χαρά, αναστάσιμη, αρμόζει να έχουμε κι' εμείς που γευόμαστε τη δόξα του Κυρίου, μέσα από τα ιερά κείμενα, τα μυστήρια της Εκκλησίας και τη θεωτική εμπειρία των Αγίων Πατέρων μας, ιδιαίτερα σ' αυτή τη χαρμόσυνη περίοδο του Πεντηκοσταρίου.

Φαίδων Παπαδόπουλος

Θεολόγος

